

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : E-32661919-610-116
Konu : Yazılı Soru Önergelerinin Cevabı

10.03/2024

7/13781
7/14679
7/14680
7/14683
7/14685
7/14907
7/14909
7/14914
7/14917
7/15028
7/15029

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : a) 12/07/2024 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1456730 sayılı yazınız.
b) 08/08/2024 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1472918 sayılı yazınız.
c) 09/08/2024 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1474535 sayılı yazınız.
ç) 15/08/2024 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1477333 sayılı yazınız.

Bakanlığımıza İlgi (a-b-c-ç)'de kayıtlı yazıyla iletilen Adana Milletvekili Orhan SÜMER'in 7/13781, İstanbul Milletvekili İsa Mesih ŞAHİN'in 7/14679, Uşak Milletvekili Ali KARAOBA'nın 7/14680, İstanbul Milletvekili Turan Taşkın ÖZER'in 7/14683, Gaziantep Milletvekili Melih MERİÇ'in 7/14685, İstanbul Milletvekili A. Sibel YANIKÖMEROĞLU'nun 7/14907, İstanbul Milletvekili Gamze AKKUŞ İLGEZDİ'nin 7/14909, Sivas Milletvekili Ulaş KARASU'nun 7/14914, Ankara Milletvekili Kürşad ZORLU'nun 7/14917, Mardin Milletvekili Beritan GÜNEŞ ALTIN'ın 7/15028 ve İstanbul Milletvekili Cengiz ÇİÇEK'in 7/15029 esas numaralı yazılı soru önergeleri incelenmiş olup konuya ilişkin bilgiler Ek'te sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Yusuf TEKİN
Millî Eğitim Bakanı

Ek: Bilgi (13 Sayfa)

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

**İSTANBUL MİLLETVEKİLİ A. SİBEL YANIKÖMEROĞLU'NUN 7/14907 ESAS
NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN BİLGİ**

Mesleki Eğitim Merkezi Programı (MESEM), kökleri Anadolu da 11. yüzyıldan 15. yüzyıla kadar sanat, ticaret ve ekonomi alanlarında ışık tutan esnaf ve sanatkâr kurumu niteliğindeki Ahilik kültürüne dayanan iş yeri tabanlı mesleki eğitimi öne çıkaran bir programdır. Cumhuriyet sonrası çıraklık eğitimine ilişkin ilk yasal düzenleme 1977'de 2089 sayılı Çırak, Kalfa ve Ustalık Kanunu ile yapılmış, 1986'da çıkarılan 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanunu ile çırak, kalfa ve ustaların eğitimi ile okullarda ve işletmelerde yapılacak mesleki eğitime ilişkin esaslar belirlenmiştir. Çıraklık eğitimi, 02.12.2016 tarihli ve 6764 sayılı Kanun ile zorunlu örgün ortaöğretim kapsamına alınmıştır. 1977 yılından bugüne mesleki eğitim merkezleri bir mesleki ve teknik eğitim program türü olarak uygulanmaya devam etmektedir. Mesleki Eğitim Merkezi Programı iş yeri tabanlı mesleki eğitim programı olarak örgün eğitim kapsamında olup öğrencilerin haftalık ders çizelgeleri doğrultusunda okula ve beceri eğitimi aldıkları iş yerine devamları zorunludur. Bu programda isteyen öğrenciler eğitim süresi boyunca fark derslerini de tamamlayarak mezun olduklarında ustalık belgesi yanında ortaöğretim diploması almakta ve yükseköğrenimlerine devam edebilmektedirler.

Mesleki Eğitim Merkezi Programı, örnekleri farklı ülkelerde de bulunan iş yeri tabanlı mesleki eğitim programı olarak uygulanmaktadır. Bu programda öğrenciler teorik eğitimlerini okulda pratik eğitimlerini ise işletmelerde usta öğretici gözetiminde ve koordinatör öğretmenlerin kontrolünde belirli bir program dahilinde almaktadırlar. Mesleki Eğitim Merkezi Programı'nın işletmeler ile kurulmuş olan organik bağı ve iş birliği neticesinde öğrencilerin mesleki bilgi, beceri ve yetkinliklerinin gelişmesine büyük ölçüde olumlu etkisi olduğu değerlendirilmektedir.

İşletmelerde yapılan söz konusu beceri eğitimleri mesleki eğitimin ayrılmaz bir parçası olarak ulusal mevzuata ve uluslararası sözleşmelerde belirtilen şartlara uygun olarak gerçekleştirilmektedir. Nitekim Uluslararası Çalışma Örgütü'nün (ILO) 138 No'lu Asgari Yaş Sözleşmesi'nin 6'ncı maddesi asgari yaşa ilişkin hükümlerinin mesleki eğitimin ayrılmaz bir parçası olan işlerde uygulanmayacağını ortaya koymaktadır.

Mesleki Eğitim Merkezi Programı kapsamında 15.08.2024 tarihi itibarıyla kayıtlı öğrenci sayısı 387.089 olup Resmî İstatistik Programı kapsamında talep edilen veriler, Bakanlığımızın "<https://sgb.meb.gov.tr/www/resmi-istatistikler/icerik/64>" internet adresinde yayımlanan Millî Eğitim İstatistikleri Örgün Eğitim adlı yayında yer almaktadır. 2023-2024 eğitim öğretim yılına ait veriler ulusal veri yayımlama takvimine göre yine aynı adreste yayımlanacaktır.

Mesleki eğitim programı kapsamında işletmelerde yapılan beceri eğitimleri sırasında elektrik-elektronik teknolojisi, tesisat teknolojisi ve iklimlendirme, metal teknolojisi ve mobilya/iç mekân tasarımı gibi alanlarda iş kazaları meydana gelmiştir.

İşletmelerin iş sağlığı ve güvenliği hususlarındaki sorumlulukları 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu ile birlikte ilgili diğer mevzuat hükümleri ile belirlenmiş olup bu kapsamdaki denetim ve cezai işlemler Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı yetkisi dahilindedir. Ancak Bakanlığımızca, 2024/36 sayılı Mesleki Eğitimde İş Sağlığı ve Güvenliği Genelgesi (02.02.2024 tarihli 95718711 sayılı) 81 il valiliğine ve ilgili bakanlıklara gönderilmiştir. Bu Genelge ile okullarda ve işletmelerdeki iş sağlığı ve güvenliği tedbirlerinin artırılması, iş yerlerinin beceri eğitimi için öğrenci göndermeye uygun olup olmadığının ilgili

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

komisyonlar tarafından yeniden kontrol edilmesi ve uygun şartları sağlamayan iş yerlerine beceri eğitimi için öğrenci gönderilmemesi talimatı verilmiştir.

2024 yılı Temmuz ayı itibarıyla Mesleki Eğitim Merkezi Programı kapsamında öğrenci kaydı bulunan işletme sayısı 113.197'dir. İşletmelerin iş güvenliği uzmanı ve iş yeri hekimi bulundurma yükümlülüğü 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu ve ilgili mevzuat hükümleriyle tanımlanmıştır. Ayrıca 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanunu ile ilgili diğer mevzuat hükümlerine göre beceri eğitimi yapılacak işletmelerin beceri eğitimi kapsamında iş güvenliği uzmanı ve işyeri hekimi görevlendirme şartı bulunmamaktadır.